تعیین اثربخشی نمایش درمانی (سایکودرام) بر میزان شادکامی و اعتماد به نفس دختران دارای اعتماد به نفس پایین پیش‌دانشگاهی شهر بابلسر

شهنام ابوالقاسمی*: استادیار گروه روان شناسی بالینی دانشگاه آزاد واحد تنکابن dr_shahnam_abolghasemi@yahoo.com

چکیده

مقدمه: هدف از انجام این پژوهش تعیین اثربخشی نمایش درمانی بر شادکامی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی می‌باشد.

روش: پژوهش حاضراز نوع آزمایشی با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون با گروه آزمایش و گروه کنترل بوده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی تشکیل دادند. به‌منظور انتخاب نمونه ابتدا با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از بین هشت مرکز پیش‌دانشگاهی، دو مرکز و از هر مرکز دو کلاس و مجموعاً نود دانش‌آموز انتخاب شدند. در مرحله بعد از بین دانش آموزانی که نمره آن‌ها در پرسشنامه شادکامی بیست و نه تا پنجاه و یک و نمره اعتماد به نفس آن‌ها کمتر از صفر و به سمت منهای ده بود چهل نفر به روش تصادفی انتخاب شدند. بیست نفر در گروه آزمایش و بیست نفر در کنترل قرار گرفتند. گروه آزمایش در ده جلسه آموزش نمایش درمانی شرکت داده شدند. در پایان جلسات آموزشی هر دو گروه مجدداً مورد ارزیابی قرارگرفتند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس چند متغیره مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج: تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که آموزش نمایش درمانی به طور معناداری بر شادکامی و اعتماد به نفس دانش آموزان دختر موثر است.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش به نظر می‌رسد نمایش درمانی می‌تواند به عنوان یک برنامه‌ی آموزشی درجهت افزایش شادکامی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر در مدارس مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی

نمایش درمانی

شادکامی

اعتماد به نفس

* نویسنده مسئول

نوع مطالعه: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۰۸/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۰/۰۸

نحوه استناد به مقاله: شهنام ابوالقاسمی. تعیین اثربخشی نمایش درمانی (سایکودرام) بر میزان شادکامی و اعتماد به نفس دختران دارای اعتماد به نفس پایین پیش‌دانشگاهی شهر بابلسر. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۳۹۳؛ ۳ (٤): ۲۷-۲۲

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

Surveying the Impact of Teaching Drama Therapy on the Happiness and Self-Esteem Per-University Girls Student

Shahnam Abolghasemi*: Assistant Professor of Tonekabon Branch of Azad University
dr_shahnam_abolghasemi@yahoo.com

Abstract

Introduction: The purpose of this study is surveying the impact of teaching drama therapy on the happiness and self-esteem per-university girls student.

Methodology: Research design has been experimental and pretest and after test type with control group. The population of this study is all of the per-university girls student in Babolsar city. First, by applying the simple random sampling method we selected 2 per-university centers among 8 centers Babolsar, and of each school 2 classes and eventually 90 persons have been selected. Then between those girls which their happiness mark was in first quarter (25-51) and their self-esteem mark was less than zero to -10 , 40 qualified girls were chosen by random method, 20 in experimental group and 20 in control group. Experimental group participate in 10 drama therapy teaching sessions. At the end of course both group were evaluated for second time. resulted data has been analyzed using multi variable covariance test.

Results: Results show that the teaching drama therapy has been effective on the happiness and self-esteem of per-university girls student.

Conclusions: According to the research findings seem to drama therapy can be used as a training program to increase happiness and confidence of female students in schools.

Keywords

Drama Therapy

Happiness

Self-Esteem

*Corresponding Author
Study Type: Original
Received: 06 Nov 2014
Accepted: 29 Dec 2014

Please cite this article as follows: Abolghasemi S. Surveying the Impact of Teaching Drama Therapy on the Happiness and Self-Esteem Per-University Girls Student. Quarterly journal of social work. 2014; 3 (4); 22-27

[Downloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

مقدمه

ریزونر (۲۰۰۴) برای مفهوم عزت نفس سه جزء در نظر گرفته است: ۱- جزء شناختی ۲- جزء عاطفی ۳- جزء رفتاری. اساساً افرادی که از عزت نفس بالایی برخوردارند به واسطه رشد یافتگی، ارتباط مثبت برقرار می‌کنند. عزت نفس بر روابط فرد اثر می‌گذارند و معمولاً روابط میان فردی بهتری دارند (Kalmz, 1996).

روش نمایش‌درمانی به جهت ویژگی‌های نمایشی آن برای نوجوانان از جذابیت خاصی برخوردار است. مفاهیم نمایش‌درمانی اولین بار توسط مورنو، نشان داده شد. نظریه مورنو براساس توانایی فی البداهه و خلاقیت بنا شده است. وی معتقد است که ناکامی افراد از طریق اثرگذاری خانواده و محدودیت‌های جامعه صورت می‌گیرد. مورنو ارتباط از طریق زبان‌ها را تنها ارتباط جهانی نمی‌داند بلکه صحنه تئاتر را به عنوان یک راه کامل و تمام عیار جهت ایجاد ارتباط و از بین بردن نگرانی‌ها قلمداد می‌کند(Amraey 2008). در روش گروهی نمایش‌درمانی همانندسازی با رهبر گروه یا سایرین، تخلیه عاطفی، احساس همدردی وسبک شدن بیش از سایر درمان‌ها به چشم می‌خورد. گاه با رشد استعدادهای سرکوب شده و یادگیری نحوه رویارویی با مشکلات از طریق پتانسیل‌ها موجود در فرد، مراجع می‌تواند تغییرات چشمگیری در روابط خود با اعضای خانواده و دیگران ایجاد کند (Eslami Nasab 1997 به نقل از Eskian 2005).

در همین راستا پژوهش‌های انجام شده توسط کاراتاش و کوگچان نشان داده‌اند که تکنیک‌های نمایش‌درمانی مهارت‌های خودابرازگرایی را بهبود می‌بخشد(Karatas, Gokcakanz 2009). آسمکوسکیو باسالاو با مقایسه نتایج درمانی گروه درمانی حمایتی و روان‌نمایشگری بر روی ۸۱ خانواده لاتین زبان دریافتند که پس از یک دوره پیگیری یک ساله، گروهی که تحت درمان روان‌نمایشگری قرار داشتند، میزان کمتری از رفتارهای افسردگی، اضطراب و تعارضات خانوادگی را نشان دادند. نمایش درمانی در سطح معناداری (۰/۰۱) میزان شادکامی و اعتماد به نفس را نسبت به گروه حمایتی افزایش داده است(Smokowski, Baslawe 2009). فونگ با بررسی نوجوانان دختر دریافت که نمایش درمانی می‌تواند باعث آگاهی بیشتر از خشونت گردد و به‌عنوان عنصری فعال مانع از وقوع خشونت در موقعیت‌ها مختلف شوند. از سوی دیگر این شیوه آموزشی موجب شده میزان شادکامی و امید به زندگی آن‌ها افزایش یافته و عزت نفس آنان را به طور معنادار بهبود بخشد (Fong 2007). بکتاش در مطالعه‌اش بر روی افراد دچار دیابت و خانواده‌هایشان نشان داد که روابط بین فردی بین اعضای خانواده در اثر شرکت در برنامه‌های نمایش‌درمانی بهبود چشمگیری داشته است. همچنین امید به زندگی و شادکامی آنان در سطح معنادار (۰/۰۱) افزایش یافته است (Bektas 2006). دیتون نیز در همین راستا دریافت که نمایش‌درمانی در مقابله با شوک، اعتیاد و بهبود اعتماد به نفس می‌تواند بسیار اثربخش باشد (Dayton 2005).

بورگر نشان داد جلسات نمایش درمانی می‌تواند سطح اعتماد به نفس زنانی را که مورد آزار جنسی قرار گرفته بودند را به طور معناداری افزایش دهد. علاوه بر آن این روش می‌تواند بر میزان افسردگی آن‌ها نیز تأثیر قابل ملاحظه‌ای داشته باشد (Burger, Ball 1994). کیانی نژاد در پژوهش خود با عنوان اثربخشی نمایش‌درمانی بر خودگردانی هیجانی و سلامت روان دانش‌آموزان دختر دوره راهنمایی نشان داد که نمایش‌درمانی در افزایش خودگردانی و کاهش اضطراب دانش‌آموزان موثر بوده است و توانسته است سطح سلامت و روان (شادمانی و عزت نفس) آنان را افزایش دهد (Kianinejad 2009). اوجاقی «در مقایسه اثربخشی راهبردهای مداخله مبتنی بر نمایش درمانی و راهبردهای مبتنی بر احساس مطلوب (خنده درمانی) بر افزایش میزان شادکامی»، دریافت که نمایش درمانی باعث افزایش شادکامی شده اما خنده درمانی تأثیری برآن نداشته است (Avjaqy 2005). تاثیر روش نمایش درمانی را به ترتیب بر میزان پرخاشگری، اضطراب، افسردگی و تمایزیافتگی تغییر سبک‌های ابراز هیجان را نشان داده‌اند. حال آنکه شادکامی می‌تواند به حیطه گسترده سلامت روان تأثیر گذارد؛ این در حالی است که اعتماد به نفس پایه شادکامی و عامل بهبود روابط و احساس ارزشمندی است از سوی دیگر نمایش‌درمانی نیز به فرد کمک می‌کند تا به بازنگری مسائل پرداخته و با استفاده از خلاقیت راه حل‌هایی مناسب برای مشکلاتش بیابد. با توجه به مطالب فوق و نقش عمده‌ای آموزش نمایش درمانی بر سلامت روانی به‌ویژه بر دختران پیش‌دانشگاهی داشته است، پژوهش حاضر به‌منظور مقایسه اثربخشی نمایش درمانی بر میزان شادکامی و اعتماد به نفس دختران دارای اعتماد به نفس پایین پایه پیش‌دانشگاهی شهر بابلسر انجام گرفته است.

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

روش

دراین پژوهش از طرح آزمایشی استفاده شده است. برای اجرا آن از طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با کنترل استفاده شـده اسـت. جامعه‌آماری پژوهش شـامل تمام دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشـگاهی شهر بابلسر می‌باشـد. نمونه‌گیری در این پژوهش از نوع نمونه‌گیری تصادفی سـاده اسـت که از بین هشـت مرکز پیش‌دانشـگاهی شهر بابلسر، دو مرکز پیش‌دانشـگاهی و از هر مرکز دو کلاس پیش‌دانشـگاهی انتخاب و در نهایت نود دانش‌آمـوز به عنوان نمونه انتخاب گردید. هشـتاد و پنج پرسشـنامه قابل نمره‌گذاری بود که از میان کلیه دانش‌آموزان دختر که نمره شـادکامی آن‌ها بین بیسـت و نه تا پنجاه و یک و نمره اعتماد به نفس کمتر از صفر(به سـمت منهای ده) بود انتخاب گردید. از میان پنجاه نه نفر واجد شـرایط و با اسـتفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی سـاده چهل نفر انتخاب و از بین آن‌ها به روش تصادفی ساده بیست نفر در گروه آزمایش و بیست نفر در گروه کنترل قرارگرفتند. گروه آزمایش در ده جلسه آموزش نمایش درمانی شرکت داده شدند. در پایان جلسات آموزشی هر دو گروه مجدداً مورد ارزیابی قرارگرفتند.

ابزاپژوهش: ۱- پرسشـنامه شـادکامی آکسفورد: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۰ توسـط آرگیل و لو تهیه شده است. آرگیل پس از رایزنی با بک برآن شـد تا جملات مقیاس افسـردگی بک را معکوس کند. پس از انجام این کار، یازده ماده دیگر به مقیاس افسردگی بیست و یک سوالی بک افزودند. فرم نهایی آن بیست و نه ماده دارد که براساس طیف چهار درجه از صفر تا سـه نمره گذاری می‌شـود. حداقل نمره هر آزمودنی صفر و حداکثر هشـتاد و هفت اسـت. این پرسـش نامه در ایران توسـط علی و نوربالا ترجمه شده اسـت. آرگیل و همکاران ضریب آلفای نه دهم را با سیصد و چهل و هفت آزمودنی، فارنهام و برونیک آلفای هشتاد و هفت صدم را با صد و یک آزمودنی به دست آورده‌اند.

۲- مقیاس عزت نفس روزنبرگ: این مقیاس عزت نفس کلی و احسـاس ارزشـمندی شخصی را اندازه می‌گیرد. این مقیاس شـامل ده عبارت کلی اسـت که میزان رضایت از زندگی و داشتن احسـاس خوب در مورد خود را می‌سنجد. روزنبرگ باز پدید آوری این مقیاس را نه دهم ومقیاس‌پذیری آن را هفت دهم گزارش کرده است.

سیلورستون (۲۰۰۳) ضرایب آلفای کرونباخ برای این مقیاس در نوبت اول هشتاد و هفت صدم برای مردان و هشتاد و شـش صدم برای زنان و در نوبت دوم هشـتاد و هشت صدم برای مردان و هشتاد و هفت صدم برای زنان محاسبه کرده اسـت. همبسـتگی آزمون مجدد در دامنه هشتاد و دو صدم تا هشتاد و هشـت صدم و ضرایب همسانی درونی با آلفای کرونباخ در دامنه هفتاد و هفت صدم تا هشـتاد و هشـت صدم قرار دارد. در ایران اعتبار به روش دو نیمه کردن بین دو نسـخه فارسـی و انگلیسی با فرمول اسپیرمن بروان توسط علیزاده در سـال ۱۳۸۲ (هفتاد و سه صدم) برآورد شده است (Ganji 2005).

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: در این پژوهش علاوه بر استفاده از روش‌های آماری توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از تحلیل کوریانس چند متغیره استفاده شده است.

یافته‌ها

فرضیه اصلی: آموزش نمایش‌درمانی بر شـادکامی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی مؤثر است.

جدول شماره سـه نشـان می‌دهد، میزان ضریب همبستگی بین متغیرهای وابسته شادکامی و اعتماد به نفس نهصد و دوازده هزارم است همبستگی بین جفت‌های متغیرهای وابسته نباید از نود درصد بیشـتر باشد. در صورتیکه همبسـتگی بیشتر از نود درصد، و نتیجه تحلیل کواریانس معنی‌داری باشـد. جداسـازی سـهم هر یک از متغیرهای وابسته در اثر کلی(به طور مجزا) مشکل خواهد بود.

جدول(۱) توزیع میانگین و انحراف استاندارد گروه آزمایش و کنترل

متغیرها	گروه آزمایش		گروه کنترل	
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
پیش آزمون شادکامی	۴۵/۲۱	۳/۹۲۲	۴۳/۳۸	۵/۲۸
پس آزمون شادکامی	۸۰/۲۴	۸/۸۴۹	۴۳/۹۴	۵/۳۴
پیش آزمون اعتماد به نفس	-۶/۵	۱/۸	-۶/۵	۲/۱۸
پس آزمون اعتماد به نفس	¾	۳/۰۱	-۶/۵	۲/۱۷

جدول(۲) توزیع نمرات پس آزمون (تعدیل شده)

متغیرها	گروه آزمایش		گروه کنترل	
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
پس آزمون شادکامی	۸۰/۲۴	۸/۸۵	۴۳/۹۴	۵/۴۴
پس آزمون اعتماد به نفس	۴/۳	۲/۸۴	-۶/۵	۲/۳۵

جدول(۳) میزان ضریب همبستگی بین میزان شادکامی و اعتماد به نفس

متغیرهای وابسته	میزان همبستگی	درجه آزادی	سطح معناداری
شادکامی و اعتماد به نفس	۰/۹۱۲	۳۸	۰/۰۱

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

جدول(٤) نتایج تحلیل کواریانس برای متغیرهای شادکامی و اعتماد به نفس

منبع پراش	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	اندازه اثر	توان آزمون
گروه شادکامی	۱۲۲۴۱/۱۰۵	۱	۱۲۲۴۱/۱۰۵	۴۴۳/۱۱۷	۰/۰۰۰۱	۰/۹۳۸	۱/۰۰۰
گروه اعتماد به نفس	۸۳۸/۱۷	۱	۸۳۸/۱۷	۳۹۲/۱۲۵	۰/۰۰۰۱	۰/۹۲۲	۱/۰۰۰

جدول(۵) نتایج تحلیل کواریانس برای تاثیر نمایش درمانی بر میزان شادکامی

منبع پراش	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
گروه شادکامی	۱۲۲۴۱/۱۰۵	۱	۱۲۲۴۱/۱۰۵	۴۴۳/۱۱۷	۰/۰۰۰۱
خطا	۹۴۱/۲۱۶	۳۶	۲۶/۲۲۸		

جدول(۶) نتایج تحلیل کواریانس برای تاثیر آموزش نمایش درمانی بر میزان اعتماد به نفس

منبع پراش	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
گروه اعتماد به نفس	۸۳۸/۱۷	۱	۸۳۸/۱۷	۳۹۲/۱۲۵	۰/۰۰۰۱
خطا	۷۸/۲۱۱	۳۶	۲/۸۵۴		

پس از تعدیل میانگین پیش‌آزمون شادکامی براساس نتایج به دست آمده از جدول شماره چهار و با توجه به سطح معناداری که کمتر از آلفای پنج هزارم است، F محاسبه شده از لحاظ آماری معنادار است. لذا می‌توان نتیجه گرفت که بین نمرات پس‌آزمون شادکامی در دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد. پس از تعدیل میانگین پیش‌آزمون اعتماد به نفس با توجه سطح معناداری که کمتر از آلفای پنج هزارم است، F محاسبه شده از لحاظ آماری معنادار است. لذا می‌توان گفت بین نمرات پس‌آزمون اعتماد به نفس دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد. با عنایت به معنادار شدن تفاوت میانگین با نود و نه درصد اطمینان، فرضیه پژوهش، مبنی اینکه آموزش نمایش درمانی بر میزان شادکامی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی مؤثر است، تأیید می‌شود.

فرضیه‌فرعی‌اول: آموزش‌نمایش‌درمانی‌بر شادکامی دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی مؤثر است.

با توجه نتایج جدول شماره پنج، چون سطح معناداری P کوچکتر از یک ده هزارم است. همچنین معنادار شدن F می‌توان نتیجه گرفت که آموزش نمایش‌درمانی بر میزان شادکامی دانش‌آموزان مؤثر است. با عنایت به معنادار شدن تفاوت میانگین‌ها با نود و نه درصد اطمینان فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه آموزش نمایش‌درمانی بر میزان شادکامی دانش‌آموزان مؤثر است، تأیید می‌شود.

با توجه نتایج جدول شماره شش، چون سطح معناداری P کوچکتر از یک ده هزارم است. همچنین معنادار شدن F می‌توان نتیجه گرفت، آموزش نمایش درمانی بر میزان شادکامی دانش‌آموزان مؤثر است. با عنایت به معنادار شدن تفاوت میانگین‌ها با نود و نه درصد اطمینان فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه آموزش نمایش‌درمانی بر میزان اعتماد بنفس دانش‌آموزان مؤثر است، تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

نمایش درمانی باعث می‌شود که افراد به کاوش و بررسی احساسات و افکار خود و اعضاء گروه بپردازند و درک کنند که این مشکل تنها متعلق به خودشان نیست از این رو با همدلی و مشارکت سایرین روبرو می‌گردند. از سویی داشتن هدف و فعالیت گروهی با توجه به جاذبه نمایشی به نوجوانان احساس مفید بودن، امنیت، تعلق به گروه، هویت و فرصت ابراز وجود می‌دهد که هریک آن‌ها در افزایش شادکامی و اعتماد به نفس می‌تواند موثر باشد. نتایج آزمون‌های آماری نشان داد که بین نمرات پس‌آزمون شادکامی گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین بین نمرات پس‌آزمون اعتماد به نفس دو گروه تفاوت معنادار وجود داشت. با توجه به معنادار شدن تفاوت میانگین‌ها با ۰/۹۹ اطمینان، فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه آموزش نمایش‌درمانی بر میزان شادکامی و اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی موثر است، تأیید می‌شود. این یافته‌ها با پژوهش‌های اسمکوسکی و باسالاو (۲۰۰۹)، فونگ (۲۰۰۷)، کیانی نژاد (۱۳۸۸)، امرایی(۱۳۸۸) همسو است.

فرضیه فرعی اول: چون F محاسبه شده در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که آموزش

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]

نمایش‌درمانی بر میزان شادکامی دانش‌آموزان موثر است. با عنایت به معنادار شدن تفاوت میانگین‌ها با ۰/۹۹ اطمینان، فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه آموزش نمایش‌درمانی بر میزان شادکامی دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی موثر است، تأیید می‌شود. این یافته با پژوهش کاراتاش و گوکچاکان (۲۰۰۹)، بکتاش(۲۰۰۶) و اوجاقی(۱۳۸۴) همسو است. تکنیک‌های نمایش درمانی مهارت‌های خودابرازگری را بهبودمی‌بخشند. در همین راستا نشان داده شد که نمایش درمانی در کاهش پرخاشگری و حل مشکلات مربوط به بلوغ در نوجوان و بهبود شادکامی کمک شایانی می‌کند.

فرضیه فرعی دوم: چون F محاسبه شده در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد، می‌توان نتیجه گرفت که آموزش نمایش‌درمانی بر میزان اعتماد به نفس دانش‌آموزان موثر است. با عنایت به معنادار شدن تفاوت میانگین‌ها با ۰/۹۹ اطمینان، فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه آموزش نمایش‌درمانی بر میزان اعتماد به نفس دانش‌آموزان دختر پیش‌دانشگاهی موثر است، تأیید می‌شود. این یافته با پژوهش اسمکوسکی و باسلاو(۲۰۰۹)، فونگ (۲۰۰۷)، دیتون (۲۰۰۵)، بورگر(۱۹۹۴) و امرایی(۱۳۸۸) همسو می‌باشد.

به اعتقاد اکثر محققان یکی از تکنیک‌های که در ایجاد اعتماد به نفس به کار می‌رود ایفای نقش است این تکنیک به عنوان یکی از اصول مهم نمایش‌درمانی مورد توجه قرار گرفته است. به دلیل بازخوردهای مثبت و منفی که از سوی اعضاء گروه به فرد وارد می‌شود، اعضاء می‌توانند به منطقی بودن و یا نبودن افکار، احساسات و خواسته خود دست یابند. از سوی دیگر نمایش درمانی می‌تواند باعث آگاهی بیشتر فرد از خشونت شده و به‌عنوان عنصری فعال، مانع از وقوع خشونت درموقعیت‌های مختلف گردد.

منابع

References:

Amraey, M. (1387) show the evolution of treatment. Second printing. Tehran: Danzhh press, p. 504.

Avjaqy, N. (1384). Compare the effectiveness of intervention strategies on the value of (fluent display) and strategies based on feelings (laughter therapy) on 15-year-old girl's Happiness. Master Thesis, Allameh Tabataba'i University, Tehran.

Bektas,B(2006).Psychodrama: helping families to adapt to childhood diabetes EDN winter. 3:149-153.

Burger& Ball, E.D(1994). The effects of psychodrama treatment on level of assertiveness and locus of control in women who have experienced battering , The college of William: 88-429.

Dayton, T(2005). The using of psychodrama in dealing with Grief and addiction – Related loss and drama. Journal of group psychotherapy, psychodrama and sociometry, 58: 35-45.

Eskian,p. (1384). Effect psychodrama to increase differentiation on female high school students, Master thesis, university of Teacher Training.

Eslami Nasab,A. (1376). Marriage Counseling, Tehran: Hayyan Cultural Institute Press, 324 p.

Fong,J (2007). Psychodrama as a preventive measure teenage girls confrontingviolence. Publications, 102:83-204.

Ganji, H. (1384). Personality assessment questionnaire. Printing. Tehran: Tahuri Press, p. 186.

Kianinejad, A. (1388). Emotional and Mental Health Mental monitor the effectiveness of the autonomy of female students, of thought and behavior, No. 46, p. 23-29.

Kalmz, E. (1375). Ways to boost self-esteem in adolescents. Printing. Translator P. Alipur, Mashhad, Razavi Publications, pp. 152.

Karatas, Z & Gokcakanz(2009). Acomparative investigation of the effects of cognitive – behavioral group practice and psychodrama on adolescent aggression , theory & theory & practice 3: 1444-1452.

Smokowski R.p& Baslawe(2009). Enter dos mundos between two world go 4th via lance prevention: comparing psychodramatic and support group delivery formats, small group research . Thousand daks : vol, 40: 43-59.

Resoner P(2004). Combining schema -focused cognitive therapy and psychodrama a model for treating client with low self stem. Journal of group therapy ,psychodrama and socimetry,: 55:128-181.

wnloaded from socialworkmag.ir on 2026-11-14]